Brassó, 1891. VII. évfolyam, 26-ik szám. Kedd, szeptember 1.

Bérmentetlen levelek el nem fogadtatnak.

Előfizetési árak:
Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:
Egész évre . . 7 frt 50 kr
Félévre . . . 3 " 50 "
Negyedévre . . 1 " 75 "
Különöre egész évre 20 frank.

Egyes szám ára 5 kr. a kapható a kiadóhivatalban a Gross Gusztáv lottókollektorujában

BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépiroadalmi lap.

Az E. M. K. E. brassómegyei választmányának és a Brassói Magyar Polgári Körnek hivatalos közlönye.

Hirdetések fölvétetnek a kiadóhivatalban.

Hirdetések díja:
4 hasábos gármond-sor vagy annak helye 5 kr. Nagyobb és többszöri hirdetésekre kedvezmény. Minden egyes hirdetmény után még külön 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nyilttéri közlemény sora 10 kr

Hirdetések és Nyilttér díjai előre fizetendők.

Megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztői iroda
Brassó, Kolostor-utcza 26. szám alatt.
hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

Felelős szerkesztő:
Dr. WEISZ IGNÁCZ.
Kéziratok vissza nem adatnak.

A lap kiadó-hivatala:
Brassó, Kolostor-utcza 26. sz. a.
Ide küldendők az előfizetési pénzek és hirdetések díjai.

Iskolaév kezdetén.

Városunk, mint tudva van, hazaérszünkben egy kis Athenae; iskolái menynyiség és minőség tekintetében fényesen kiállják a versenyt s országszerte jó hírnévnek örvendenek. Az ötvodáktól a középiskolákig bőven birunk kitűnő intézetekkel s czek között jeles szakiskolákkal. Van 3 gymnáziumunk, főreáliskolánk, áll. kereskadémiánk, felekezeti keresk. iskolánk, van két alreál, két polg. leány-, áll. közép faipar, számos elemi fiu- és leányiskolánk, és 6 óvodánk. Az 1868. évi orsz. közoktatási törvény olyan lendületet idézett elő városunkban a tanügy terén, mely a legtüzesebb képzeletet is képes kielégíteni. Az állam kormánya és a különböző felekezetek megfeszitett erővel igyekeztek iskoláikat a kor igényeinek meglelelően lejleszteni. Van a fennebbieken kivül két alsófoku kereskedelmi és két alsófoku iparostanoncziskolánk, melyekben a tanonczok száma felülhaladja az ezeret. Iskolánban tehát nincs hiányunk. Köszönettel, hálával tartozunk ezért az állam kormányának és a felekezeteknek. Válogathatnak a szülék az iskolákban, melyekbe gyermekeiket a tanév kezdetén beadhatják; még gondolkodóba is esheinek, hogy a sok közül melyiket válasszák. Mi ezt teljesen a szülékre bizzuk s legfennebb azt a tanácsot adhatjuk, hogy legyenek tekintettel gyermekeik hajlamaira, mert az eltévesztett pályának vannak ugy a szülőkre, mint gyermekeikre a legszomorubb következményei. Pedig mi azt óhajtjuk, hogy minden szülőnek teljesedjenek gyermekeiben helyezett fényes reményei; mert nem lehet keserűbb csalódás, mint a szülőké, midőn kárbavesz a gyermekeik neveltetésére hozott áldozat. Minden szülő azért imádkozik, azért munkálkodik, küzd és áldoz, hogy gyermekét egykor boldognak láthassa, hogy belőle derék honpolgárt és honleányt nevelhessen a magyar szent hazának. Ezért mondjuk, hogy legkeserübb a szülők csalódása, mitől óvjon meg minden szülőt az ég!

Tanév kezdetén állunk, midőn e sorainkat napvilágot látnak, már javában folyik az iskolánál az uj tanévre való beiratkozás. A szó szoros értelmében özönlenek a szülek legdrágább kincseikkel, gyermekeikkel az iskolák felé. Ez az ugynevezett **iskolai bucsujárás.** Szülőkre, gyermekekre, tanulókra, tanitókra és tanárokra nézve a legszebb ünnepnap. Öröm és kétely dobogtatja a szíveket. Örvendenek a szülők, hogy megértek ezt a napot, melyen beiratháthatják az iskolába kedves gyermekőket. Örvendenek a tanitók, tanitónők és tanárok, látva, hogy tanitványaik száma szaporodik. Örvendenek a tanulni vágyó muszafiak. Azonban ezt a szülői, tanitói és gyermeki örömet a jövendő bizonytalanságára való gondolás zavarja meg. Szülők, tanitók aggodalma nem alaptalan, mert senki sem képes a sötét jövendő titkos fátyolát félrelebbenteni. Mit tog hozni a jövő a szülék legdrágább kincsire? Örömet avagy csalódást? Ki tudná ezt előre megmondani? Egy iskolai év elteltével olyan bizalommal, olyan szeretettel fognak-e a szülék a tanitókra tekinteni, mint ezt ma cselekszik? A tuló szülei szeretet nem fogja-e a hibát a tanitókban keresni, a helyett, hogy azt önmagában és gyermekében keresné? Mindennapi tapasztalás, hogy a rossz osztályzatot kapott gyermekért a szülék a tanitókat kárhoztatják. Azonban épen ez a tapasztalás szolgáljon buzditásul arra, hogy legszebb honpolgári és nevelői kötelmeiket hiven, lelkiismeretesen teljesiteni ne lankadjanak. A gyermeket, ezt a kis világot nem olyan könnyü megismerni. Legtöbb rossz osztályzatnak itt van a forrása: „Én tanitok s ő tanuljon, nem tölthetem tölcsérrel fejébe a tudományt. Én megettem köteleségemet, óráimat pontosan kitartottam, a többi nem az én dolgom". A ki igy nyilatkozik, nem vetett számot hivatásával. Hányat botlik a gyermek s hányszor tori be orrát, mig járni megtanul, pedig szerető édes anya fogja kis kezét! Az iskolai életben is ki van téve a gyermek olyan botlásoknak, melyek fájdalmat okoznak, de e fájdalmat a tanitói szeretet enyhiteti. Ezt azonban csak akkor teheti, ha ismeri tanitványának lelki világát, melynek megismeresére folytonos összeköttetésben kell állania tanitványainak szülőivel, nem csak a palotákban, hanem a kunyhókban is. Szülők és tanitók képezzenek láncot; kezet kézbe fogva, egymással szorosan összetartva, örködjenek a gyermek jelleme és szorgalma felett. Nagyra becsülöm a tanitót, tanárt, a ki minden tanitványának ismeri apját, anyját és ezeket meg-meglátogatja tanitványának megismerése érdekében.

Az uj tanév reggelén legyenek a legöszintébben üdvözölve a szülék, a tanitók és tanitványok! Legyen ez az év reájok nézve a boldogság éve! Erősödjék közöttük a szivélyes bizalom, a kölcsönös szeretet, mely nélkül nincs valódi nevelés és oktatás. Isten, haza és király, e szt. háromság nevében kezdjék meg az uj tanévet s végére jutva, mindnyájan tiszta öntudattal mondhassák: nem hiában éltünk! Ez leend legszebb jutalmuk.

K. F.

Belföld.

A dalmátok elleni fumei tüntetésekről a következő részleteket sürgönyzik: Midőn a dalmátok az uj kikötő-állomásra indultak, a hol a gőzös várta őket, a horvátok ellenséges tüntetést provokáltak, a mit az olaszokból álló tömeg „Eljen!" „Eljen Magyarország!" „Eljen Fiume!" kiáltásokkal, füttyszóval és piszszególással kisért. A dalmátok nyugodtan viselkedtek, de a „Citaonica" háza előtt viharos „Zsivió" kiáltásokba törtek ki, melyet az erkölyen állók viszonoztak, mire a tömeg „Le a horvátokkal!" „Le az árulókkal!" kiáltásokkal válaszolt. A szabadkirkiótó bejárataná a tömeget a rendőrség visszaszorította, és a dalmátok akadálytalanul jutottak el a gőzöshöz. Itt politikai dalok elénekléséval ujból tüntetést provokáltak. Éjfél után a gőzös elindult. Az éj folyamán a magyarok és horvátok közt zavargások törtek ki. Azután a diákokat, kik a „horvát" Fiumét éltették, elverték és egy közülök sulyosan megsebesült. A zavargók közül tizenkilenczet elfogtak. A városban nagy az izgalottság. — Ugyanez esetre vonatkozólag más forrásból a következőket jelentik Fiuméből: A dalmátok elleni tüntetést már az állomason provokálták, hol Barcsics és a Citaonica üdvözléseül egy Civanda nevű dalmát, Fiumét, mint horvát tulajdont éltette. Az illetőt elfogták, de az izgalottságé átment az utczai tömegre. A dalmátok elindulásuk előtt a hajóról kihivó és sértő dalokat énekeltek. Több embert, köztük egy altiszteet letartóztatták. Egypár idevaló kicsapongóbb horvát embert elpaholtak.

A király a hadgyakorlatokon. Ő félége tegnapi fogadtatása Cilliben a város már

TÁRCZA.

Miért egészséges a török.

A föltett kérdésre az olvasó ószrendileg tüstént emo viszonkérdéssel áll elő: tehát egészséges-e valóban? Röviden elére bocsátom, hogy igen! Különben ok és okozatra reflektáunk.

A török testalkatilag vaskos, izmos tagokkal, szépségének megfelelő kelleékekkel éllátva, leginkább megközeliti fajunkat; s ha idegenektől kellene magyar dalmát kölcsönöznünk, az általam ismert népek közül ezt legalkalmasabnak tartanám. Szellemi képességeit sem lehet kétségbe vonni. Mert, hogy a műveltségben az európai népeknél hátrább áll, nem a képesség-hiány, hanem világbeli, kivált valáserendtartási viszonya az oka. Hiszen fajunk is ná volt vetve egykor oly mostoha állapotnak, azon korban, midőn fegyver volt kenyere és élettmódja; igazolván a közmondást: „Inter arma silent musae." A török is követte kiválóag ezen életmódot; azután meg patriarchalis pórizon vezettetvén, oly fegyelem alatt élt, melyben gondoskodva vala, nehogy a csibe többet tudjon a tyuknál. Ennan, ugyszólván, az egész muzulmán nemzet egyöntetűsége. De hogy ez öntetből is gya korta szellemi gőczok ragyognak ki, észreveszszük, ha a tömeget figyelmesen vizsgáljuk. Kiváltképen pedig, hogy a művelődés alapja, az itélő tehetség, nálok jó mértékben megvan, azt egyedénkint észleelhetjük.

Nőmenők körében, az életviszonyoknál fogva, kevesebbre terjed tapasztalásom. De az eddigi tapasztalatokból itélve, testi tulajdonaikban — habár a finomabb kecsek hiányoznak is — legalább ép alkatiak, jól megtermett tagjaik- s idomaikban nem állnak hátrább az európai fajoknál. Szellemi képességeiknek sem árnyéklatui szolgál elöállitott kézmüveik tüzetossége, erényeik önoltalma, vagy bár cselszövényeik finomsága, fűkép pedig az, hogy jó anyák!

E vázlatról, hogy a kitűzött tárgyra térjek, az egészséget feltételező körülményekre kell a figyelmet vezetnem. Kell pedig nem a nagy terjezetbeli körülményekre utalnom, — melyek minden más, ez éganjban élő népekre jónak bizonyulnak, — hanem egyesent a török népfajra vonatkozókra. Itt tehát öltözet, életmód és szokások a főszempontok, melyekből itélettünket kell kikerekitenünk.

A gyermeki korról csak annyit kell megjegyeznünk, hogy semmiféle nemzetiség gyermekei nem élnek oly boldog gyermeki kort, mint a török gyermekek. Kegyelő apák, gyöngéd ápoló anyák körében, jól táplálva, kényeztetve, minden szigoru fenyiték nélkül játszadozva tőlük el legtöbbnyire zsenge éveiket. Az iskolákban hallani és látni lehet játszást, kacagást, éneklést, kiabálást; de soha a beállott fenyitek által kicsikart hangokat, vagy a szenvedőtől eltorzult arczokat. A karon-fogva mendegélő vidor török fiuk s leánykáknak sejtelme sincs másféle neveléről.

A török öltözet csak a fól- és leöltésben kényelmetlen, de egészségi tekintetből jóbbat ugyanannyi kényelemmel egyesiteni, aligha lehetne. A férfiaknak tisztaság végett tarra borotvált fejét fez, az ismert vörös sapka, vagy egyszersmind erre körütkeert sahl (együttvéve turban) födi; minek egyenlő véd hatása a csikorgó hideg s égető naphő ellen ismeretes, azon czélszerű szokással kapcsolatban, hogy azt soha sem kell levenni; tehát a fej a hirtelen változó léghatásoknak soha sincs kitéve. Ellenben a vértorlódás és természeti kipárolgás elvezetésére az egyén szabadon mozdithat rajta, mihelyt arra a természet inti Nyakravalója a törökben nincs, és igy a többnyire felhevülés által föltételezett megtüléseknek s az ezekből eredő légszeri bántalmaknak nincs alávetve. Ellenben szenvednek czivilizálódott egyedei, kik európai ruházatba öltöztek, az együttjárói nátha és hurutos bántalmakban is. A török karjainak, mellének, szabad mozgást enged a lazán tapadó ing, panyókán öltött s ujhusadékokkal ellátott dolmány. Ellenben némileg szoritja, de nem keskeny korön, hanem szélesen, inkább pólálva, a gyámoltja a testet, és mi fő, állandóbag egyenletes melegben "tartja a test konyháját, a gyomrot, a majd két arasznyi szélesen, u. m. a mellcsontól köldök alattig terjedő többszörösen körültekert sahl-ov. mi, mig a testnek külső fegyvortárul is szolgál, bizonyára a belső zsigerektől sok korsagot elhárít.

Ez ův alól, a kölbek alatt fentartva csak gyönge pórázra fűzött bő burgyogó omlik a czombok s lábszárak hosszán végig, mely minden testszerkezetileg tehető mozgást és kényletet megenged s a kellő nyilassal van ellátva. Csak telen huzatik e föld tömörebb kelmőji bugyogó, mely az évszak szigorusságához mérve azon bajlal jár, hogy esetenként le kell oldatnia. Végre a lábak laza berczek, törökül csirápokba (harisnyákba) bur-olvak, melyeket minden kényelmi helyzetekben ledobható papucs fűd, mely utóbbi tény által a lábak szabadon szellőztetve, sok bajtól, fűleg az idült izzadmányoktól óvatnak. Mindezek fölött a török télen nyárون elbirja rókaprémes subájai, éjen mint a magyar s mokány-juhász a bundáját.

Még sokkal kényelmesebb a török női öltözet. Nem szólok itt csin- és ékességről, mert a mi czélt illeti, a török női öltözet kiguyolása minden izlésnek; de mi az egészségi czélzatot illeti, elénc nem lehet kifogásunk. Könnyen megértethetem magamat, ha mondom: hogy képzeljen az olvasó bármely szines dominót; ilyen alarcz-féle köpeny fedi hazon kivül minden évszakban a török nőt, ki alcza helyett hosszban iszerszkodó s alitól orrczimpaig emelkedő fehér ken-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundaţia pentru Şcoală - BCU Cluj-Napoca.

teljesen fel van diszitve, különösen az ő jelsége lakása előtt levő Burgplatz, melyen József császár emlékoszlopa áll tünik ki pompás diszítése által. Már is sok idegen özönlik a városba. Albrecht és Vilmos főherczegek ide érkeztek, Rainer főherczeget meg a hadügyminisztert holnapra várják. Kübeck br. helytartó és Wurmbrandt gr. tartományi főnök már itt ide érkeztek. A hadgyakorlati dispozicziók aug. 30-ára a következők: Észak-nyugati fél. A. 6. gyalogsági hadosztály feladata a Dráva völgyéből délkelet felé vonuló öszaki hadsereg jobb szárnyát biztositani, a 44. landwehr-dandárral összekötetésbe lépni és Hohenegely előnyomuini. A terep áttukatását lovassag eszközli Georgen és Ponigl irányában. A hadsereg főhadiszállása augusztus 30 án Weissensteinban volt. Délkeleti fél. A 28. hadosztály feladata az észak-kelet felé a Dráva völgyébe előrenyomuó déli hadsereg balszárnyát biztositani. Georgent elérni és a lovasság által a terepet Hohenegg és a Sandthal irányában felkutatni. A hadsereg főhadiszállása aug. 30-án Seitzdorfban volt.

Külföld.

A „New-York Herald"-nak jelentik Valparaisóbol: Balmaceda hatalma Chilében meg van törve; hadserege véglegesen megsemmisült a fölkelők ő róa harczai után elfoglalták Valparaisot. Balmaceda elnök megtiltott és minden segélyforrás, haderő és pénz nélkül van. Az ország népe tömegesen gyülekezik a hódítók zászlja körü. Canto tábornok maj gyűrödésben a táborok egyikes takaritjának, valamint annak köszönhető, hogy Balmaceda tabornokai elestek, a mi demoralizálta seregét. Egész ezredek dezertáltak a seregből. Balmaceda hadifanácsoban kötöttek is élet és halálra szóló szerződést el a vezérjü tábornokok között, kik péntek reggel óta folyton ellentétesen működtek. A kormány csapatai tüzgeik heves tüzelése közben nyomultak előre. A jó alakulatok fölkelő gyülkos tüzelessel fogadták az ellenséges hadoszlopokat, de azok rendulettenül hatottak előre. Erre általános küzdelem fejlett ki. Balmaceda csapatai kényteleneb voltak egy ideig a tüzvonalból visszavonulni, de a tisztek rendszeretőik csapatakat és zártoszlopokban ujabb támadást intéztek az ellenség pusztitó tüze közepett. Egy órai iszonyu harcz után a kongresszista csapatok leczédek meg a támadást és teljesen megverték Balmaceda csapatait. Balmaceda annak sok katonája a kongresszistákhoz ment át. A harcz öt óra hosszat tartott. A halottak és sebesültek száma körülbelül ötezerre van.

Konstantinápolyi hirek szerint a bolgár kormány felszólalása következtében a porta a szerb csapatokat a bolgár határon hadgyakorlatok czéljából történt összpontositása miatt a szerb kormánytól felszólalást tett és utalt arra, hogy ez rosszra magyarázhatnék és Bulgária részéről óvóintézkedéseket vonhatna maga után, mit el kellene kerülni. A porta végül felszólította a szerb kormányt, hogy a hadgyakorlatokat az ország belsejében és ne a határon tartsa meg.

Az ipari raktárszövetkezet.

Tudvalevőleg a multi év őszén a brassói kereskedelmi és iparkamara a nagymélttóságu kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur részéről fel lőn hiva, a brassói ipar előmozditása érdekében a miniszteriumban megállapitott alapelvek keretében egy ipari raktárszövetkezet létesitését fogantba venni.

A kérdés beható megfontolása után a kamara az érdekeltekkel értekezésekbe lépett és tényleg sikerült is nekü, a brassói iparosok egy tekintélyes részét a kérdéses eszmének megnyerni. Ennélfogva az érdekeltséggel együtt megállapitott alapszabályok tervezete, a mely maga idején a lapokban közzétetett, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ő exczellenciájához folterjesztethetett.

A kamarának e rendbeli jelentésére a miniszter ur egy terjedelmes leiratta válaszolt, a melynek tartalmát a következőkben az érdekelt körök tudomására hozzuk.

Az irásnál megelégedésén-A kifejezést adván, hogy a helybeli iparosok egy raktárszövetkezet létrehozását szükségesnek ismerik s hogy annak mielőbbi létesitése iránt az előzetes intézkedések már megtétettek, ő nagymélttósága kijelenti, hogy a bemutatott alapszabálytervezetet általában megfelelőnek tartja. A mennyiben azonban annak egyes határozmányai a raktárszövetkezetek létesitése körül szem előtt tartandó, az országos iparfanácsa meghallgatása után megállapitott általános alapelvektől több pontban eltérést mutatnak, azokra nézve a következőket tartja ő exczellenciája szükségesnek megjegyezni:

„Az elen, hogy az egyes üzletrészek nem havi egy forintos, hanem az alapszabályok 6.§ ban megállapitott módon az első hóban 5 frtos, a további hónapokban pedig 2 frtos részletekben törlesztessenek, nincs észrevételem, valamint az ellen sem, hogy a szövetkezet tagjai akkém gyüjtessenek, a mint ez a 7. §-ban meghatározva van.

Hozzájárulok ahhoz is, hogy a szövetkezeti tagoknak engedélyezett előleg utáni kamatláb a valasztmány által állapittassék meg; felvesődjönek tartom azonban az alapszabályoba azt, hogy a mennyiben a raktárszövetkezet idegen pénzzel is dolgozik, a tagoknak adott előlegek kamatlábát a szövetkezet által forgatott idegen pénzek kamatlábinál legfeljebb 2 szaz két %-kal magasabbra nem emeli.

Helyesleem az alapszabályok 15. §-nak azon intézkedését, hogy a beczló biztosok valasztása a valasztmány hatáskörébe utaltatik s alfogadom azt is, hogy az elhelyezés és elárusitásért járó díjak a valasztmány által állapittassanak meg. (l. 17.§-t.) E tekintetben is megállapitandónak véltem azonban azt, hogy a díjak az érték 1%-nál magasabbra ne szabathassanak.

Nem tartom azonban egészen megfelelőnek azt, hogy az aránylág kis szövetkezet élére 12 tag valasztmányt stb. akar állitani: minthogy egyelőre, legalább addig, mig a szövetkezet megizmosodik, elégnek látszik 6 tag valasztmány, 3 tag felügyelő bizottság, 1 üzletvezető és két raktárnok alkalmazása s ezek díjazására a tervezett 10, illetve 20% helyett s a tartalék alap 20%-os dotalása helyett elegendőnek tartom, ha a valasztmánynak tantiemjére 6%, a felügyelő bizottságéra 3%, az üzletvezető s raktárnokoknak 15%, a tartalékalap dotálására pedig 10% állapittatnék meg; mert ha ezek dotálására annyit fordit, a mennyit a szabályzat kontemplált, ugy a tiszta jövedelemnek csak fele lenne a szövetkezeti tagok közt felosztható. Ennélfogva felhivom a tanacsot, tegye megfontolás tárgyává az alapszabályok ezen pontjának az általam fentebb jelzett irányban való módositását, mely esetben az évi tiszta jövedelemnek mégis 60%-a lesz az üzletrészek aránya szerint a szövetkezeti tagok közt felosztható.

A szövetkezeti tagoknak az üzletrészek négyszeresig terjedő szavatossága ellen, mint már 3995./91. sz. a kelt rendeletemben is kifejeztem, nincs észrevételem.

Nincs kifogásom az ellen sem, hogy a tartalékokba a kifizetett alaptőke kétszeresig emeltessék s a tudomásul veszem azt, hogy a szövetkezet tartama egyelőre hat évben állapittatott meg.

Az alapszabálytervezet egyéb intézkedéseit, miután azok az általam részletezett alapelvek keretén belül mozognak s annak folyománya s kiegészitésenül tekinthetők, mint már előbb is említém, megfelelőnek találtam.

Egyébként az alapszabályok, mihelyt a szövetkezet megalakult, az 1875. évi XXXVII. t. cz. 224—226. §§-ai értelmében az illetékes kir. törvényszékhez bemutatandók.

Ezekre az észrevételekre megfelelően értesitve s a kamara magas részéről hassan oda, hogy a raktárszövetkezet a már eddig is észlelhető érdeklődés fokozása mellett mielőbb létesitve legyen, megjegyzvén, hogy ha a szövetkezet kérni fogja, részemről is oda fogok hatni, miszerint megfelelő kölcsön letehető oleso kamatláb mellett kapjon."

A fentiek kapcsán azok az iparos urak Brassóban, a kik mindeddig a szövetkezetbe való belépésöket még nem jelentették be, felkéretnek, a bejelentést mielőbb keresztülvinni, minthogy a szövetkezet alakuló közgyűlése legkövetebb megtartatik.

Hasonlóképen mindazok, a kik ugyanez ügyben kö.vetlenül nincsenek érdekelve, de hajlandók a raktárszövetkezet nemes czéljait mint pártoló tagok előmozditani, felkéretnek, a belépésöke vonatkozó nyilatkozatukat nyilvánitani.

A belépési nyilatkozatok a brassói kereskedelmi és iparkamara irodájában fogadtatnak el.

Román lapszemle.

Meglátta a „Telegr. Roman", hogy mi is foglalkoztunk az ő panasztalt czikkeivel a memorandumra adott válasz alkalmából. — Ezt aztán igy adja tudatra olvasóinak: A „memorandum contra memorandum" czimü czikksorozatunk a magyar hazafias sajtóban nagy hatást (?) idézett elő. Előbb a „Brassó" s azután a többi magyar lapok próbáltak allitásainkat megczáfolni, de az ő próbálgatásaik a régi tuzkuton haladnak és igy ő ezt esett ember előtt csak képzelődésnek maradnak." Tehát az összes magyar lapoknál okosabb a „Telegr. Roman"! Nem kis öhnittség kell ehhez! Azonban halljuk tovább. „Az igazság erősen harap — musca — s ép mert igazat mondottunk (?) és olyan tárgyilagos alakban adtuk, nem tetszik a buzgó hazafiaknak. Ugyanis a „Brassó" azt mondja, hogy értené, ha a többi román lapok czáfolnák a magyar ifjak vélaszát, de nem értik, hogy hogyan jut ehhez a „Tel. Roman" és a harczot elfogadja, mégpedig sikerrel. „Si inca cu reusita." A „Brassó" soha sem irta. hogy a „Tel. Roman" sikerrel harczol. Nem szép olyan érdemet tulajdonitani nekünk, a miből nem kérünk.

„Magától értetik, — irja tovább — hogy a tudó ellenvetéseket, minőket a magyar lapok ellenünk felhoznak, valamint meggondoltan állitásainkat, melyeket lapunk számlájára rónak, bizvást mellőzhetjük, napirendre térhetünk, nem lévén azok egyebek, mint gyerekes fogások, (Hm, hm!) s a melyekkel csakis a tájékozatlan egyénekre gyakorolhatnak nyomást s Szt.-István koronájának bel- és külügyeiben." A tricolori-ügybez mi most sem szólunk, mert szemlénkben sem emlitettük meg, mint olyant, mely valóban tapintatlanság volt a „Tel. Roman" részéről, de tudtuk, hogy nincs odahaza a hazafias érzületű érsek s a példabeszéd szerint: „a hol gazda nincs, ott Isten sincs," vagy: „a hol macska nincs, ott az egerek czincznganak." Tagadhatatlan, hogy a „Tel. Roman"-nál a nyáron a tapintatos gazda távollete nagyon is megérzett.

Kittő eltekintve, mi igazán nem képzeljük, hogy hogyan vanak ezen szorkeztől nyilatkozat után tájékozva a „Telegr. Roman" olvasói mind azokról, a miket mi és más magyar lapok a „Tel. R." czikkeiről megjegyztünk. Olyan simplex embereknek tartjuk-e a „Tel. R." az ő olvasóit, a kiket ilyen czáfolattal is ki lehet elégiteni? Tulzott állitások, gyerekes fogások. Ime a nagyszerű czáfolat! Ennyit tudott a magyar sajtó e román lapnak felelni. Elhiszik-e neki olvasói? Ha el: vájék egészségükre. Legyen azonban meggyőződve a „Tel. Roman," hogy nincsenek még az ő olvasói is az ilyen szóvirgokkal megelégedve. Ha azonban a szerk. tetszettleg magának az ilyen czáfolatok penderitésében: ehhez már nincs szavunk. Végeztünk.

Folytathatjuk a „Gazeta" czudalatos hirlapi csatározásának ismertetését (V. czikk.) Előre bocsátva a bukuresti lapoknak Babes Vincéről tett megjegyzéseit, így folytatja: „Végre jónek azon harczolók ittenitestőrei is, a kik azt hiszik, hogy hivatva vanak minket erdélyieket — talán csak az erdélyrészi román naczionálistákat — a Babes külön politikája ellen védelmükbe venni s amazokkal kezet fogva, ők is lándzsát emelnek, t. i. a tribunisták, ezen politika ellen, azzal gyanusitván Macsonyit és Babest, hogy antiosztrák politiát csinálnak magyar értelemben, másfelől pedig központiak veszélyes magatartást észlelnek." Ezeknek azt felelé a „Gazeta", hogy sem gazdagság, sem előkelő születés (Macsonyék) nem elégségesek arra, hogy a nacziónálistát erdélyi politikáját feszélyezné. Rusofil és Kossuth-politika nincs benn járja, ők önálló programpjukhoz és aspirácziójukhoz ragaszkodnak s tévednek azok, a kik ezzel ellenkezőt hisznek s hirdetnek felőlük. A dolog veleje tehát az, hogy ragaszkodnak ma is az 1881-ben megállapitott programmjukhoz. „Megmondottuk, — igy végzi — hogy ez a hirlapi czatozásban felvetett kérdés nagyon kényes és szövevényes. Legyen tehát türelmünk és igyekezzünk arra, hogy mindenekel hidegvérrel oldjunk meg." Még az Unió is?

A „Telegr. Roman" (88. sz.) vezérczikkében a gabona megdrágulásáról irván, panaszolja, hogy a földmivelési miniszterium részéről kérik a vetések állásáról és az aratás eredményéről az adatokat, de tudja mindenki, hogy ezen adatok megbizhatatlanok. „Itt is az a baj, hogy az ugynevezett bizalmi férfiakat nem az alhbor érő gazdák között, hanem azok között keresik, a kik a kormánynak a választásoknál kortes szolgálatokat teljesitettek". Ugyan ebben a lapban több rendég keserűen panaszkodik az előpataki fürdő ellen, a hol a czél az, hogy a vendégeket minden áron kiszámányolják. A sóportetést nappal eszközik, a szemetet az árkokba lökik, a főszolgabiró négylovas kocsival nyargal a vendégek között, hiőpad nincs elegendő, a sétányok el vannak hanyagolva, a zene a lehető legrosszabb, a hideg fürdőnek nincs kifolyása, a melegfürdő drágák (60 kr). hévmérők nincsenek, a fürdő-taksa igen magas (6 frt). A fürdő vendégek nevait megmagyarositják. Nem folytatjuk tovább, pedig itt még nincs vége a sérelmek elszámálásának.

Cz.

Tanügy.

A folyó évben augusztus hó 22—27-ig tartott kisdedóvódai vizsgák kimutatása.

Brassó bolonyai Emke óvódában vizsgázott	48
Brassó belvarosi Emke óvódában	44
Bucsafalusi állandó óvódában	50
Türkösi áll. nyári óvódában	55
A cserneftalusi ragályos betegség miatt bezáratott	—
Hosszufalusi alszegi állandó óvódában	56
Hosszufalusi fürészmezei állandó óvódában	59
Pürkerezsi állandó óvódában	79
Zajzoni nyári óvódában	40
Tatrangi nyári óvódában	60
B.-ujfalusi állandó óvódában	76
Krizbai állandó óvódában	79
Apáczai nyári óvódában	56
összesen:	704

dóburkot von arczára, ugy, hogy alig szemei s orrageriniczén kivül az egész lepelből még csak csámpás léptei közben sárga pumpó s piros papucsba, vagy fehér berce és sárga czipőbe dugott tapsi lábai láthatók. A hajlékban e lepel lehull s mindenek felett a fejen patyolat kendő, a homlokon csógóve, lehán terül, ugy hogy mind az arcz előtünik. mind bontottan viselt, néha dusan tömött vállenyédiszü hosszu hajzatuk kincsei a háton végig lobogni látszanak. Mind ingeik, mind pongyola felöltönyik hosszu ujjuak minden fesz vagy mellfűző nélkül, s e miatt mind lélegzetük, mind minden tagmozgásuk teljesen szabad, a szemérmi igények közönséges meg tartása mellett. Nőknél is a felöltöny, miként az alula eredő bugyogó, sahl-övel erősittetik a derékre; miből minden domboritó pótlék mellőzése mellett nőink ellenében sama contrast tünik elő, hogy e jámbor nőmberek lapos alakot mutatnak. A bugyogó ilyen férfiakná tördig, nőknél épen bokaig eresszedik le; vagy jobban: a nőknél csupán a viganó szegélyei rögzitetnek a bokához, mint otthon mezitlen lábbal, puszta papucsra viselnek.

Életmódja a törökmek nagyon egyszerű; akár általános értelemben keresemy dolgában, akár szoros értelemben, élelmi tekintben vegyük azt. Itt csak az utóbbiról van szó. Rendes étkezési idő, kétszer van napjában, mindenik egyszersmind vallási szertartásokhoz kötve. Kétszer mosdik s megy templomba, mielőtt egyszer eszik; ez történik a miénk szerint reggel 10 óra tájban, s ez a fő asztalozás: tésztás husos eledelek, kevés zöldség (alig főzelék) mindennapi eledelük, vizet isznak hozzá, és étel előtt és után mosdanak is. Hogy szeszes italt ne fogyasztanának, nem lehet rájuk fogni; de más népek arányában valóban mégis kevés, mit fogyasztanak, de az is suttyomban történik, a jó Mahomed szundikálása közben. Tobb kényőrait a napnak, sőpróstó időegáll fekete kávé és sokfeléképen felpörkölt, vagy épen leldőgáll dohányfüst foglalja el minden teremtett török részéről.

Második étkezése a naplementi templomozás után történik, mely után még egyszer templomba mennek. Tehát imádkoznak napfelkeltéről naphunytáig ötször, mi a vallási kegyelet megsértése nélkül tárgyunkhoz alkalmazva, tűvösséges gymnasztika. Itt vesendő számba még egykori mosdásuk is, melyet minden természet igényelte cselekvény után, még azonfelül vallásilag is, minden imádkozáskor müvelnek.

(Vége következik.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

A vizsgálatokat mindenütt személyesen vezettem; az elért szép eredményért az óvónőknek elismerésemet nyilvánítom.

Brassó, 1891. augusztus 31.

Kós Ferencz,
kir. tanácsos, tanfelügyelő.

A keleti kereskedelmi tanfolyam.

A legujabb tanügyi intézkedések sorában bizonyára nem utolsó helyet foglal el az a rendelet, melyet nemrégiben a kereskedelmi miniszterrel egyetértöleg tett közzé a közokt. miniszter a hivatalos lapban.

E rendelet a keleti kereskedelmi tanfolyam szervezéséről szól és azt czélozza, hogy a kereskedelmi pályára készülő egyéneknek alkalom nyujtassék arra, hogy a Kelett több nyelvivel, továbbá kereskedelmi, néprajzi és egyéb vizsgaanyagul megismerkedjenek és az által egyrészt kibővítsék azt a kört, melyen elménetelétket kereshetik, másrészt pedig belépheissenek ama tényezők sorába, melyeknek az a feladatuk, hogy hazai kereskedelmünknek Keleten mindénkább tér biztosítassék.

E tanintézet felállításának eszméje nem uj. Már 1872-ben utasította a képviselőház az akkori kózokatásügyi minisztert, hogy egy felállítandó keleti akadémia ügyét komolyan tanulmányozza. A tanulmányozás megkezdődött, ámde a tárgyalások eredménye nem vezetett. Mindössze csak annyi lett az eredmény, hogy a budapesti kereskedelmi akadémia második és harmadik osztályu növendékei részére elrendeltetett a keleti nyelvek tanítása; nem oly régen pedig az is, hogy a keleti nyelveken kivül a keletisme is felvétessék a tantárgyak sorába.

Ámde mindez intézkedésnél még az ohajtott czélt elérni nem tehette. Egyrészt a jelentkező növendékek mind nagyobb száma, másrészt pedig az a körülmény, hogy kereskedelmi körökinek figyelme mindinkább kezdett Kelett felé irányulni s annyira megérlelődött-e az a keleti kereskedelmi tanfolyam felállítása, hogy szükségességét, hogy annak létesítését még sokáig késleltetni már nem lett volna kívánatos.

Ezért tehát a budapesti kereskedelmi akadémiával kapcsolatban közelebbről megnyitandó iskola tényleg szükséget lesz hivatva kielégíteni. Azt a szükségszerűséget, hogy a középkereskedelmi iskolát végzett, vagy e téren vagy képzettségét igazolni tudó egyének számára — a mennyiben hivatást éreznek magukban — egy oly tanfolyam létesítessék, mely az addigi, ugyszólván csonkán maradt tanulmányokrt betetőzze és az által a megélhetésnek egy ujabb forrását teremtse.

Az ujiskolának tanterve ugy az elméleti, mint a gyakorlati követelményekhez alkalmazkodik.

Gyakorlati szempontból czélszerűen van felvéve a tanterbe a Keletre való kivitel szempontjából nevezetes ipari és kereskedelmi telepekre tesztő tanulmányi kirándulások rendezése. Elméleti szempontból pedig elég van téve a követelményeknek annyiban, hogy több oly tantárgy van felvéve a tanterbe, mely a kereskedői pályára ép gyakorlatias irányával van szeros összefüggésben. Kelet néprajzi és történeti ismertetése, a kereskedelmi földrajz, a vámügy kapcsolatban a jogismével s a konzuláris ügygyel, a közlekedésügy és ezek mellett a román, szerb, bolgár, török, uj görög és francia nyelv, mind oly tantárgyak, melyeknek ismerete egy keleti kereskedelemmel foglalkozónak feltétlenül szükséges.

Most csak az van hátra, hogy a jól készült tanterv mellett ügybuzgó tanári kar vegye kezébe a tanítást. Mert csak e mellett lehet számlálni arra, hogy egy a kezdet nehézségeivel küzdő fiatal intézet élétképességet és a mellett rokonszenvet biztosítson magának!

Dr. G. L.

KÜLÖNFÉLEK.

Személyi hír. *Maurer Mihály* cs. és kir. kamarás és főispán ur ő méltósága ma városunkba érkezik.

Meghívó. Az E. M. K. E. brassói választmánya f. évi szeptember hó 7-én hétfőn délután 2 órakor a kaszinóban gyűlést fog tartani, melyre a t. cz. tag urakat tisztelettel meghívja — Brassó, 1891. augusztus hó 31-én. Kós Ferencz, elnök.

Hymen-hirek. Pozsonyi Miksa, m. kir. posta- és távirdatiszt Brassóban ma jegyzi el Moldt Mari kiasszonyt, Moldt Ferencz, a brassói általános takarékpénztár pénztárosának hajas és kedves leányát. — Hír szerint Szépréthi Béla, forczásiskolai tanár ur is eljegyezte Soltes Laura kiasszonyt. Sok szerencsét a jegyeseknek!

Elgázolás. Elmult szombaton czv. Mathé Mihályné urnő kis fiát, a 11 éves Jenőt O-Brassóban egy mélkerítés szekere magával rántotta, mi által a szegény gyermek nagyon is érzékeny. habár, mint eddig konstatálható volt, csupán külső sértődéseket szenvedett. — A gyermek a járdán állott, miko ő a kocsi magával rántotta, oly közel hajtott a gyermekkocsis a járda mellett.

A városi zenekar holnap az Európa szálodában ai hangversenyt, mely alkalommal először lép fel, mint ujonnan szervezett tag Lázár István szerkesztő-karnagy, a bécsi konzervatorium és a berlini akadémia volt növendéke, ki az előttünk fekvő belés külföldi lapok recensiói szerint a gordonkát tökénye mintegy kétszázad és ki mindenütt nagy elismerésben részesült. A holnapi hangverseny műsora nemcsak ezen művész felépte, hanem az által is nagyon érdekes lesz, mert a kis Zerkovitz *Alfréd* és *Matchet Bezső* Wassermannak egy kitünő hangversenykettősében lépnek fel, zenekísérettel; Lázár István egy compositót magánosan ad elő a XVI. századból. Czime Siciliano. Targolesi. — A műsoron van továbbá a nyitány Mignonhoz és a közkedveltségű rezervista álom E rikta élvezetes estélyre felhívjuk a n. é. közönséget figyelmét.

A Schuler védháza elmult vasárnap nagy látogatottsnak örvendett. Ha jól emlékszünk, 600 látogatót mutat fel a vendégkönyv ez évről. Már szombaton délután egész karavánok indultak fel gyermekekkel, ezeléddel és temérdek elemózsiával. Ezek azután egész éjjel a védházban háltak, hol is az utóbb beregzett nagyobbitások folytán, 4 szoba áll a vendégek rendelkezésére. Az idő gyönyörű volt és ezuttal magyar kézimunkája is mutatkozott hegyentben, mi — sajnos — szokatlan.

Rendőri hirek (Öngyilkosság.) Folyó hó 29 órál 30-a virradó éjjelen Fülöp Márton theologus Felső-Csernatonból öngyilkosságot kivesett, a mennyiben a Vásártéren czimzett vendéglőben agyonlőtte magát. A tett indoka ismeretlen. — (Találatott) a „Zöldfa" szálloda előtt egy kis pénztárcza cseke pénzösszeggel.

Borszéki fürdőbiztos. Lapunk folyó évi 20 ik számában dr. L. Az azt állitá, hogy Borszéken csak névleg létezik fürdőbiztos. Teljesen megbizható forrásból értesülnék, hogy Borszéken van fürdőbiztos — és pedig Fülöp Lajos személyében, ki a fürdőkösnség teljes megelégedésére működik és ki állását kitűnően tölti be. Fölög dicséretes magaviselettel és erélyt tanusitott a hamis méricegzés és a vendéglősök tulkapásainak megfékezése körül.

Magyar tűzoltósiak-gyár. Eddig csakis külfölön készültek tűzoltó siskok. Most azonban Walser Ferencz hirneves budapesti gépgyáros fogja szokat készíteni és a kormány részéről már is tíz évi adómentesség kedvezményében részesüli. Nagy bámulat tárgyát kéjezi most Walser gyárában egy gőzszivattyu, mely hatalmas vizsugarakat lövel 50 méter távolságra.

Csiktusnád fürdőn a nekünk bokildott 15-ik számu kimutatás szerint oddig összesen 2411 vendég volt. Előpatakán pedig a 7-ik kimutatás szerint 1435.

A közönség köréből.*)

Válasz „—y" ur „borszéki level"-ére.**)

Csikszereda, 1891. aug. 23.

Igen tisztelt szerkesztő kolléga ur!

A szerkesztésében megjelenő „Brassó" czimű lap folyó évi augusztus 18 iki 20-ik számában „—y" álnevű a Borszéken szerkelő szánt helyen, fölög az én személyemet tárgyazó, tehát nem közérdekü, hanem csupán személyeskedő „borszéki levél" látott napvilágot.

Engedje meg, t. szerkesztő ur, hogy azon fórumon, melyben megtámadattai látszom, a „borszéki levél"-re nélküz nevéhez

Szám 4015/1891.

Árverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhirré teszi, hogy *Gödri János* végrehajtatónak *ifj. Fazekas András* végrehajtást szenvedő elleni *327 frt. 35 kr* tőkekövetelés és összes jár. iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a hosszufalusi kir. járásbíróság) területén lévő, a csernátfalusi 1212. sz. tjkvben A+ 2506. egész fekvő 27 frtban, a Csernátfaluban 490. sz. tjkbeni 2884. hrsz. ingatlanra 276 frtban és a szentpéteri 1357. sz. tjkbeni 4692. hrsz. egész fekvőre 23 frtban, a 7282. hrsz. egész fekvőre 57 frtban, valamint a szentpéteri 3158. sz. tjkbeni 6977. hrsz. ingatlan 38 frtban, még pedig a 2884. hrsz. ingatlanra id. Fazekas András javára C 1. a. bekebelezett haszonélvezeti jog épségben hagyása mellett, ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt mindkét községbeli ingatlanokra nézve az 1891. évi szeptember hó 17-ik napján délelőtt 9 órakor Csernátfalu község irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyamnál számított és az 1881. évi november hó 1-én 3353. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bírósággal előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Brassó, 1891 évi május hó 5-én

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Popp Péter,
egyesbiró.

(79) 1—1

Sz. 208/1891. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alólirt bírósági végrehajtó az 1881-ik évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a budapesti VI. ker. kir. jbiróságnak 16763/1891. sz. a. kelt végrehajtást rendelő és a brassói kir. járásbiróságnak 4253/1891. sz. a kiküldetést tartalmazó végzése folytán *a cs. kir. szab. Andritz és Voitsberg: papirgyár javára Albrecht adolf* ellen *126 frt 10 kr.* tőke, ennek 1891. évi január hó 1-ső napjától számitandó 6% kamatai és addig 29 frt 95 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával birólag lefoglalt és *2000* frt — krra becsült ingóságok, n. m. gyorsasjtó teljesen felszerelve, nyilvános árverés utjan el fognak adatni.

Mely árverésnek a 4614/1891. sz kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszinén, vagyis **Brasso** belváros Kapu-utcza 13. sz. a. levő eszközlésére 1891. évi **szeptember hó 2-ik napjának délután 3 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szandékozok ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881-ik évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsaron alól is el fognak adatni, a netalan előbbségi igénylők pedig felhivatnak, miszerint jogaikat az emlitett t.-cz. 111. és 112. §-a alapján árverezés megkezdéséig érvényesitsék.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881 ik évi LX. t.-cz. 108. §-a szerint fizetendő.

Kelt Brassóban, 1891 aug. 22.

Borsos Zsigmond,
kir. birósági végrehajtó.

(81) 1—1

„THE GRESHAM"

(57) 2—3

életbiztositó-társaság Londonban.

Magyarország fiók:	Ausztriai fiók:
Budapest, Ferencz-József-tér 5. 6. a társaság házában	**Bécs, Gisellastrasse I. sz. a. a társaság házában.**

A társaság vagyona 1890. jun. 30-án . . . . . frk 111.610,613 —

Évi bevétel biztositások és kamatból 1890. évi junius 30-án. . . . . „ 20.084,349.—

Kifizetések biztositási és járádéki szerződések s visszavásárlások után a társaság fennállása óta (1848) . . . . . „ 234.804,032.—

A legutóbbi tizenkét havi üzleti idő alatt a társaságnál . . . „ 55.985,275 —

értékig nyujtattak be ajánlatok, mi által a társaság fennállása óta benyujtott ajánlatok összértéke . . . . . „ 1,666.812,555.—

értékre megy. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállit, továbbá ajánlatokkal, dijmentesen szolgálnak az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb városában az ügynök urak és a **magyar és osztrák fiókok.**

„THE MUTUAL"

new-yorki életbiztositó társaság

Tisztán kölcsönösségen alapul. Részvényesei nincsenek. Alapitatott 1843.

A világ legnagyobb és legelőnyösebb életbiztositó társasága és *a legnagyobb biztonságot nyujta.* Összes biztositéki alap 1891. januar 1-én: *367 millió forinttnál több.* Fennállása óta a társaság a kötvénytulajdonosoknak *760 millió forintot* megfizetett összeget fizetett ki, melyből mintegy *210 millió forint* csupán *nyereményekre esik.*

A kiváló előnyök, melyeket a „*MUTUAL*"-nál eszközölt biztositás nyujt, kitünnek a következő kötvénypélda eredményéből, mely szerint a nyeremények a kötvény lejáratánál a biztositott összeget *több mint kétszeresére emelték.* (*3-ik példa.*)

26.827. kötvényszám (*nem tontina*) biztositott összeg	5 000 — dollár
Felhalmozott nyeremények	5.131.— „
1891-ben kifizettetett	10.131 — „
Ellenben összes díjfizetés volt	4.605. „
E szerint tiszta nyeremény	5.526.— „

A „The Mutual" kötvényei 2 év után megtámadhatlanok és 3 év után nem válhatnak érvénytelenekké. Hadi kockázat felette előnyös feltételek mellett (többnyire ingyen) fogadtatik el. Járádékbiztositások különösen jutányosak Minden egyéb tekintetben bővebb felvilágositással készségesen szolgál a társaság képviselője *Töpfner Károly az Brassóban.*

(40) 2—12

Mustrák

minden videkre dijmentesen.

POSZTÓÁRUK

minden czélra, csakis jó, valódi, tartós és jutányos áron magánosok részére is küld az őszi és téli szükségletre

SCHWARZ MÓRITZ

cs. és kir. posztó- és juhgyapju-áruk gyári áruraktára

Brünnben Zwittau mellett

3 10 méter ruhaszövet, teljes őszi vagy téli öltönyre 5—15 frtig
2 10 méter téli felöltő szövet, teljes téli felöltőre 7—9—11 frtig és feljebb
1 70 méter egy teljes lodenkabáthoz, természetes vizáthatlan . . . . . 3.50, 4.50, 5.50 kr. és feljebb
3.52 méter fekete posztó, tiszta gyapju egy szalon öltönyre . . . . . 7.50—15 frtig

Fekete posztók a magas clerus részére, szalonöltönyök. Mindenféle egyenruhaszövetek és egalizálások, egyletek és klastromok stb. részére szállitások.

Természetes vizáthatlan, impregnált loden és vadász posztók erdészek, touristák és gazdászok részére. Női kendők, legujabb szinben és dessinekben Plaidek $^{10}/_{4}$ nagyságban tiszta gyapjuból 3.50 kr. és feljebb.

Küldemények utánvétellel, oly árukért, melyek nem convenálnak, a vételárt visszatérítem

Szabómester uraknak csinosan kiállitott mustrakönyveket küldök kölcsön és bérmentlen. (77) 1—

Közművelődés Irodalmi és Műnyomdai Részvénytársaság

Kolozsvár és Brassó.

Tisztelettel van szerencsénk köztudomásra hozni, hogy **Brassóban Kolostor-utcza 26. sz. a.** fióktelepet létesitettünk, mely működését már megkezdette.

A fióktelep a modern graphikai követelményeknek megfelelőleg **teljesen ujonnan van berendezve,** a legkitünőbb gépekkel fölszerelve.

A nyomda szakavatott vezetés alatt áll, s mindennemű

KÖNYVNYOMDAI

munkákat, és pedig: hirlapokat, folyóiratokat, könyveket, füzeteket, iskolai értesitőket, okleveleket, részvényjegyeket, báli-, eljegyzési- és esküvői-meghivókat, tánczrendeket, árjegyzékeket, körleveleket, gyászjelentéseket, falragaszokat, hivatalos nyomtatványokat stb. stb. bármely nyelven is gyorsan, izlésesen készit el.

Felvállal mindennemű

LITHOGRAPHIAI (KŐNYOMDAI)

munkálatokat, részvényeket, zálogleveleket, névjegyeket stb., melyeknek kiállitása versenyez a fővárosi nagyobb műintézetekéivel.

Raktáron tart mindenféle gyakorta előforduló nyomtatványokat, igy ügyvédek, szolgabirák, kör- és községi jegyzők, tagositó mérnökök, kir. bir. végrehajtók számára.

Különös figyelmébe ajánlja cseládkönyveit, melyekből 100 drb 4 frt 60 kr.

Árai határozottak, olcsók.

E vállalatokat a nagy közönség jóakaratu szives figyelmébe ajánlva, vagyunk

kiváló tisztelettel

„KÖZMŰVELŐDÉS"
IRODALMI és MŰNYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Brassó. Nyomatott a kiadó-tulajdonos KÖZMŰVELŐDÉS irodalmi és műnyomdai részvénytársaság könyvnyomdájában.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundaţia pentru Şcoală - BCU Cluj-Napoca.